

De onafhankelijke klachtencommissie als bedoeld in artikel 10 van de Wet Verplichte Geestelijke Gezondheidszorg regio Eindhoven

is inzake de klacht 2025-52851 van:

De heer XXXX, geboren XXXX, ten tijde van de klacht verblijvend in De Woenselse Poort, Volte 1B, onderdeel van GGzE, tot het navolgende oordeel gekomen.

1. De procedure

De klachtencommissie ontving op 12 juni 2025 een klaagschrift, gedateerd op 12 juni 2025, van de heer XXXX, hierna te noemen klager.

Klager heeft zich laten bijstaan door mevrouw XXXX, patiëntenvertrouwenspersoon, hierna te noemen: PVP.

De klachtencommissie ontving een verweerschrift van mevrouw XXXX, regiebehandelaar, en mevrouw XXXX, jurist, op 30 juni 2025, gedateerd op dezelfde dag.

De mondelinge behandeling van de klacht vond plaats op 3 juli 2025. Klager was aanwezig, alsmede de vervangende patiëntenvertrouwenspersoon mevrouw XXXX, de verweerster en juriste, en de leden en secretaris van de klachtencommissie.

2. Inhoud van de klacht

De klacht richt zich op:

- De klacht richt zich volgens het klaagschrift tegen de opgelegde maatregel verplichte zorg van 15 mei jongstleden, waarbij klager beperkt werd in zijn bewegingsvrijheid.

3. Standpunt van klager

Klager verzoekt om zijn klacht gegrond te verklaren. Klager heeft zijn binnentuinpas moeten afstaan en kreeg geen begeleide vrijheden meer nadat men klager heeft verdacht van drugshandel in de binnentuin.

‘Er zou op 15 mei 2025 door een ooggetuige gezien zijn dat een zakje drugs uit mijn jas zou zijn gevallen na terugkeer van een wandeling. Dit klopt niet, daar is geen sprake van geweest’, aldus klager. Pas op donderdag 5 juni 2025 heeft klager zijn tuinpas weer teruggekregen. Al die tijd mocht hij niet naar buiten. Het ergste vond klager dat hij niet naar de winkel kon gaan en niet naar buiten kon gaan om te wandelen. Dit is voor zijn rugklachten nodig, aldus klager.

Klager vindt de opgelegde maatregel onterecht en niet noodzakelijk. Bovendien vindt klager dat het veel te lang geduurd heeft voordat hij zijn vrijheden weer terugkreeg, dit stond niet in verhouding en was in zijn optiek disproportioneel.

4. Standpunt van verweerster

Verweerster stelt zich op het standpunt dat de betreffende maatregel noodzakelijk was, en daarnaast zorgvuldig overwogen en tijdelijk van aard. Bovendien is het besluit genomen in het belang van klager, mede-cliënten en het behandelklimaat in bredere zin.

In aansluiting op een positieve test op cannabisgebruik op 6 mei jongstleden is een individueel programma ingesteld voor klager totdat twee opeenvolgende urineonderzoeken zouden volgen. De tweede negatieve uitslag van klager volgde op 24 mei waarop het individuele programma werd beëindigd. Gedurende de periode van het individuele programma werd klager begeleid bij wandelingen in de binnentuin door twee sociotherapeuten. Op 14 mei concludeerde één van hen dat klager een zakje liet vallen, dat direct door een medecliënt werd opgeraapt. Ook al ontkende klager, zijn tuinpas werd ingenomen op grond van artikel 9.9 van de Wet op de verplichte zorg in de geestelijke gezondheidszorg (hierna: Wvggz).

Tijdens een evaluatiemoment op 26 mei, zo bleek ter zitting, is de tuinpas niet geretourneerd aan klager omdat de camerabeelden van het voorval nog niet vrij waren gegeven aan de regiebehandelaar.

De zorgvuldigheid waarmee dit besluit is genomen, en heeft voortgeduurd, baseert verweerster op meerdere gesprekken over de voorgevallen situatie, het functioneren en het welzijn van klager van medebehandelaars, assistent-regiebehandelaar en regiebehandelaar, zowel onderling als met klager. Direct toen duidelijk werd dat de verdenking onvoldoende onderbouwd kon worden met objectief bewijs is besloten om de tuinpas te retourneren (op 5 juni 2025).

Verweerster verzoekt de klachtencommissie om de klacht ongegrond te verklaren en het verzoek om schadevergoeding af te wijzen.

5. Bevoegdheid van de klachtencommissie

Aan klager was ten tijde van het indienen van de klacht de strafrechtelijke maatregel terbeschikkingstelling met dwangverpleging opgelegd. Op personen die om die reden zijn opgenomen in een psychiatrisch ziekenhuis zoals GGZE/De Woenselse Poort, is op grond van artikel 9:1 Wvggz de klachtprocedure van deze wet van toepassing. Klager klaagt over de beslissing over het beperken van zijn bewegingsvrijheid, zoals bedoeld in artikel 10.3 onder x Wvggz, zodat de klachtencommissie bevoegd is van de klacht van klager kennis te nemen.

6. De beoordeling van de klachten

De klachtencommissie overweegt dat het zelfbeschikkingsrecht het uitgangspunt is binnen het gezondheidsrecht. Iedere cliënt mag in beginsel bepalen of hij een (be)handeling wel of niet wil ondergaan. Uitzonderingen op dit zelfbeschikkingsrecht zijn mogelijk, maar moeten bij wet zijn geregeld en conform de wet worden uitgevoerd.

Omdat verplichte zorg een ingrijpende inbreuk is op het zelfbeschikkingsrecht en de lichamelijke integriteit van een cliënt, dienen zowel procedurele als inhoudelijke waarborgen in acht te worden genomen alvorens te kunnen overgaan tot het verlenen van verplichte zorg. In dit geval dient de klachtencommissie te beoordelen of de verplichte zorg die aan klager is opgelegd, in de vorm van het beperken van zijn bewegingsvrijheid, rechtmatig is.

In artikel 9.9., lid 2 a en b Wvggz staat vermeld:

Beperkingen in het recht op bewegingsvrijheid in en rond de accommodatie kunnen, anders dan als middel of maatregel, aangegeven bij algemene maatregel van bestuur krachtens artikel 9:8, derde lid, door de zorgverantwoordelijke worden opgelegd indien:

a. naar het oordeel van de zorgverantwoordelijke van de uitoefening van het recht op de bewegingsvrijheid ernstige nadelige gevolgen moeten worden gevreesd voor de gezondheidstoestand van betrokkene, dan wel

b. dit ter voorkoming van verstoring van de orde of voor de veiligheid in de accommodatie, zoals die in de huisregels is beschreven, of ter voorkoming van strafbare feiten noodzakelijk is.

De klachtencommissie heeft kennis van genomen van de achtergrond van klager met betrekking tot middelengebruik en van de gebeurtenissen die vooraf zijn gegaan aan de betreffende maatregel op 15 mei 2025. De klachtencommissie is voldoende overtuigd dat de maatregel waarover klager zich beklagt is genomen op goede gronden en volgens de vereisten die voortvloeien uit de Wvvgz. Daarbij merkt de klachtencommissie op dat een redelijke mate van verdenking van een strafbaar feit (en dus niet een wettig en overtuigend bewijs in strafrechtelijke zin, zoals zowel klager als verweerder lijken te veronderstellen) voldoende is voor een ordemaatregel zoals klager opgelegd heeft gekregen.

Vast staat dat verweerder de tuinpas uiteindelijk heeft teruggegeven op het moment dat uit de camerabeelden, die pas op of vlak voor 5 juni 2025 beschikbaar kwamen, geen overtuigend bewijs bleek voor de veronderstelde overdracht van drugs. Gelet op het karakter van een ordemaatregel begrijpt de klachtencommissie dan echter niet wat de reden is dat klager de tuinpas niet terug heeft gekregen op het evaluatiemoment op 26 mei 2025. Toen had de vraag gesteld dienen te worden of de orde en veiligheid nog in het geding was, niet of sprake was van een sluitend (strafrechtelijk) bewijs. Dat een tuinpas dus weer wordt teruggegeven op het moment dat wel of geen sprake is van een sluitend strafrechtelijk bewijs is niet de maatstaf voor een ordemaatregel, maar de vraag of die orde en veiligheid nog langer in het geding is.

Door zelf het teruggeven van de tuinpas te koppelen aan het sluitende bewijs van de veronderstelde overdracht van drugs heeft verweerder een onjuiste maatstaf aangelegd en onvoldoende kunnen onderbouwen dat er nog goede redenen waren om na 26 mei 2025 -toen er hoe dan ook een evaluatiemoment was- de tuinpas nog langer in te nemen.

De verdenking op 15 mei 2025 acht de klachtencommissie voldoende om op dat moment de tuinpas van klager in te nemen zoals is gebeurd. De klacht is in zoverre dus **ongegrond**.

Vooraf omdat klager daarna vrijwel dagelijks vroeg of de camerabeelden van het voorval al beschikbaar waren en ook nergens uit blijkt waarom het zo lang moest duren voordat die camerabeelden er eindelijk waren, acht de klachtencommissie de klacht van klager **gegrond** vanaf het evaluatiemoment 26 mei 2025 tot de teruggave op 5 juni 2025. Ook omdat geen goede gronden gebleken zijn om het toen nog steeds niet beschikbaar komen van de camerabeelden vanaf dat moment nog langer voor rekening en risico van klager te laten komen en er evenmin goede gronden zijn gebleken dat de orde en veiligheid op de afdeling toen nog steeds vereisten dat de tuinpas van klager ingenomen bleef.

In algemene zin vindt de klachtencommissie dat camerabeelden die een vrijheidsbeperkingen zouden kunnen onderbouwen in vijf werkdagen beoordeeld zouden moeten kunnen zijn en dat daarvan een schriftelijk verslag(je) in het dossier zou moeten worden opgenomen.

7. Schadevergoeding

Nu de klachtencommissie de klacht van klager gegrond verklaart met betrekking tot de duur van de maatregel, te weten van 26 mei 2025 tot 5 juni 2025 heeft klager over die periode recht op een schadevergoeding.

De klachtencommissie zal klager in de gelegenheid stellen om binnen 14 dagen na de datum van de beslissing zijn verzoek om schadevergoeding te onderbouwen (op basis van de Oriëntatiepunten die de Rechtspraak daarvoor sedert 18 juli 2024 hanteert). Na die onderbouwing heeft verweerder het recht om binnen 14 dagen daarna daarop een reactie te geven, waarna de klachtencommissie op het verzoek om schadevergoeding zal beslissen.

8. Beslissing

De klachtencommissie verklaart:

- de klacht van klager met betrekking tot het beperken van zijn bewegingsvrijheid in de vorm van het innemen van zijn tuinpas voor de periode van 15 mei 2025 tot en met 26 mei 2025

ONGEGROND;

- en voor de periode van 26 mei 2025 tot 5 juni 2025

GEGROND

- Stelt klager in de gelegenheid om binnen 14 dagen na heden zijn verzoek om schadevergoeding te onderbouwen, waarna verweerder gedurende 14 dagen na die onderbouwing de gelegenheid krijgt om daarop te reageren.

Deze beslissing werd genomen te Eindhoven op 8 juli 2025 door de klachtencommissie, bestaande uit de heer XXXX, voorzitter, en de leden de heer XXXX en de heer XXXX, psychiater, in tegenwoordigheid van mevrouw XXXX, secretaris.